

ABONAMENTUL
Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 " "
Pe o lună . 2-40 " "
Nrul de Duminică:
Pe un an . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 45

Fruntași ai neamului.

(***) Mai rar cineva, care să prindă așa de bine nota situației, să concretizeze printr'o singură faptă caracterul unei epoci, cum a făcut-o dăunăzi domnul Kormos-Alexandrescu. Domnia sa face parte din pleiada oamenilor noștri meritoși, cari iscălesc manifeste la zile mari și candidează la deputație și este, cum zicem noi pe podobie, — „președintele clubului comitatens al partidului național român din Murăș-Turda”... În această din urmă calitate d-sa a publicat acum în fața alegerilor de congregație, o convocare către cetățenii electori, rugându-i să ia seama și să vegheze, ca la un anumit termen, pe care îl și indică în rîndurile dela gazetă, să se prezinte și sub conducerea d-sale, să-și deie votul pentru candidații noștri. A pus apoi datul și a iscalit frumos cu trei nume convocarea, care în curînd a și văzut cerneala tiparului.

— Iată un conducător harnic, un fruntaș care nu stă cu mâinile în sîn, iacă un șef local ce-și ridică glasul, când e vorba de muncă. Așa ne ziceam noi, văzând manifestul domnului Alexandrescu-Kormos. Mare ne-a fost deci mirarea, când la vre-o săptămână ne vine vestea: în Murăș-Turda am căzut pe toată linia. Cum

se poate asta, — ne întrebam noi, — doar acolo veghiașă fruntașul nostru, care convoacă și iscălește? În câteva zile ne-a luminat corespondentul, spunându-ne în vorbe plângătoare, că n'a fost nici vorbă de vre-o organizare, că toată rușinea asta a mers neted, fără ca vre-unul dintr'ai noștri să se miște, dimpotrivă s'au dat cu toți la brazdă și nici n'au crîcnit. Cât despre domnul Kormos, dânsul habar n'a avut de toată povestea, la vot nici n'a venit, ba nici terminul alegerii nu-l știa, fiindcă chiar în convocarea cu care a inundat ziarele, dânsul l-a fixat cu vre-o două săptămâni mai târziu, decât era în realitate... — Așa o ducem noi, cu toată președinția domnului Alexandrescu, părăsiți și vai de capul nostru, — încheie în ton elogios modestul nostru corespondent.

Fii pe pace, iubite părinte, mîngăie-te și te resemnează: în toate părțile a fost cam așa. Domnul Kormos, al d-tale, nu e singurul fruntaș, care veghiașă și muncește așa fel. Vai, sînt mulți acești șefi și subșefi, cari iscălesc și pun „manu propria”, decîteori vine vorba să li se deie cinste. Ei stau în fruntea mesii la praznice, țin cuvântări duiioase și sughiță de emoție când amintesc cum a trecut Dunărea împăratul Traian, li se umflă vinele sub tîmple și sînt roșii ca racul, când

cu nobilă indignare vesteiesc nedreptățile neamului, iar de încheiere fac jurăminte solemne, că până la ultima picătură din vine au să lupte... Totdeauna te împiedeci de acești „luptători” venerabili, înaintea cărora trebuie să-ți descoperi capul cu cuviință și să nu te puie păcatele, părinte, să li te împotrivesți cu două vorbe, că te-ai prăpădit și nu mai vezi brăul roșu. Pe la adunări inofensive băibaie locul de ei, ei se ridică în picioare, când taraful de lautari a intonat cele dintâi acorduri din „Deșteaptă-te române”, iar la banchet abia așteaptă să se ivească friptura, ca să se scoale și să-și spuie toastul. Numai când vine vorba de muncă desinteresată, de-o pășire tranșantă și îndrăzneată numai atunci i-a înghițit pămîntul. Atunci sînt bolnavi ori sînt răgușiți, atunci le-a răcit cocoana și are figuri de patruzeci de grade, atunci sînt siliți să plece negreșit la băiat la școală, ori au un termen la judecătorie într'un proces, dela care nu pot lipsi. Domnul Kormos dela Murăș-Turda, care ne inspiră aceste rînduri, și pe care n'avem fericirea de a-l cunoaște mai de aproape, sîntem încredințați că nu este cea mai negliabilă figură în această ilustră galerie de conducări ai neamului...

Iată înfrîngerile acestor zile la ale-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”.

Noembrie.

Ascult afară vîntul toamnei, —
Acelaș cînt de depărțire,
Ce-mi tremură în gînd și 'n suflet,
Intunecînd credința mea.
Credința! Pisc mărșă de munte,
Se clatină așa 'neștire,
Prăpaștia-i deschisă largă,
Și piscul, piscul va cădea.

Ascult afară vîntul toamnei.
Regrete-ascunde el și dor
Și strigătul de răsvrătire,
Că pierde tot ce ne-a fost drag,
Acelaș strigăt, ce pătrunse
În zări cu recele-i fior,
Cînd, ca să nu mai vii, străino,
Tu ai trecut al casel prag.

Ascult afară vîntul toamnei
Cum rupe-a crengilor podoabe
Cu mîna de amant sălbatec,
Care se vede înșelat.
Și cînt de jalnic este plînsul
Celei mai triste dintre roabe
Pe care-odată s'arutată-o
Mărșăful zilei împărat.

L'ascult... și una cîte una
Din pomul visurilor mele,

Cu mîna de amant sălbatec,
Care se vede înșelat,
Rup florile îmbobocite,
Și inima mi-o rup cu ele,
Că 'n fiecare e o rază
Din sufletul înfiorat.

Și-o rază de nădejde-i prinsă
De orice gingașă petală,
O lume este tînuită
În ori și ce boboc de floare,
O lume de visări, de doruri,
Avânturi, și de îndoială
O lume ce-o zdrobesc eu singur
Cu mîna mea răsbunătoare.

O, vîntul toanei, vîntul toamnei
Parcă mă chiamă undeva.
M'aș duce, Doamne, cum m'aș duce,
Urmînd al păsărilor zbor,
De-aș ști că mă așteaptă 'n cale
Pierduta tinerețe-a mea,
Cu mine cel de altă-dată,
Cu mine, de care mi-e dor.

Ascult afară vîntul toamnei, —
Năvălitori sălbateci, cruzi
Iși cîntă marșul, care pare
Al Mărei răsvrătît talaz.
Din viersul lol am prins o notă,
Și ochii mei de lacrimi uzi
Se 'ntorc mîngăietori spre chipul
Mironosiței din pervaz..

I. U. Soricu.

CORBII.

De Em. Gârleanu.

În portul penelor lor negre, corbii sînt paseri de doliu. Pe luciul albastru și curat al cerului, sborul lor parcă duc ceva din miazmele mocirlelor de pe pămînt... Poate că dela penele lor s'a luat culoarea neagră drept culoare a mîhnirii, a morții. Căci nu e ciudat ca măcar un fulg de pe trupul lor să nu fi împrumutat nimic, nimic din restrîngerea luminoasă și strălucită a zilei? Nu e ciudat ca din miile și miile de fețe în care-s îmbrăcate lucrurile pămîntești, nimic să nu le fi atins penele, ci numai în negrul posomorît al nopții să se fi înfășurat? Și cu toate aceste au puterea să se ridice în soare, să se scalde în razele lui ca ciocărlia, să străbată aerul ca privighetoarea! Se pot răcori în roua dimineții, și cu toate aceste o desprețuesc; se pot hrăni din roada pomilor, și nici nu se ating de ea. Iși adăncesc ciocul în trupul putrezit al mortăciunilor, în hoitul rămas pe drum al fiarelor. Se hrănesc, lacomi, din stărvuri, răsufală cu nesațiu miazmele putrede. Și picătura de sânge, pe care au norocul să o mai găsească încă neînchegată, le potolesc setea mai bine ca apa isvorului răcoritor.

Iar cînd ura oamenilor de pe pămînt isbucnește, cînd simțul înăscut de fiară acopere toate celelalte însușiri ale sufletului omenesc, pe urma șirurilor lungi și trăgănite ale ostașilor obosiți, stolurile corbilor hîrpareți se țin cu înverșunare. Și-atunci, pe albastrul tăriei pare că se oglindesc, în șiraguri, gîndurile negre ale bieților și nefericiților oameni. Iar cînd lupta se dă, cînd supt

gerile de congregație! Ce sânt, dacă nu cea mai bună dovadă a unei stări deplorabile? Câte căderi rușinoase n'au fost pricinuite decât de lipsa de interes, de slăbiciunea ori neputința acestei specii celebre de fruntași? Și precum în cutare colț de comitat, așa și în rostul general al politicii noastre, ian stați și judecați cu răceală, cam ce se lucrează la noi? Puneți mâna pe inimă, aruncați pe două clipe falșitatea convențională și spuneți drept, nu poate fi socotit acest caz al domnului Kormos drept un simbol al dărâpării generale, care ne-a năpădit?

Să fim iertați, dacă facem să amuțescă glasul tămăierilor reciproce și spunând adevărul crud tulburăm odată odihna de după masă a iluștrilor noștri bărbați, dar trebuie să constatăm cu toată obiectivitatea, că de-o vreme încoace nu mai simțim nici o mână de conducere a destinelor noastre politice. În curând se împlinește anul de când s'au isprăvit alegerile parlamentare, când am fost striviți de loviturile brutale ale noului regim și de atunci trăim într-o muțenie complectă. Afară de câteva interviewuri acordate gazetărilor oarei din Budapesta, afară de câteva declarații de diplomație dodonică în chestia „sistemului” ce ne-am ales? Post-a vorba de vre-o organizare pe partea camerilor din primăvară care ni-ar fi dat cel mai bun prilej de-a ne curăța de imbecilitate, de-a încercat să scuturăm din noi acele oștăre, să protestăm, să stăruim să desvlească stralucirea inimilor care caută să suprimă viața unui popor? Au trecut atâtea brutalități ne mai pomenite, ne-au împușcat țaranii, au smuls tricolorul din coșta nevestelor, s'a văzut vre-o mișcare de împotriviare afară de cele câteva articole de ziar din condeiul bieților ziaristi, cari stau la ușă când ține sfat areopagul nostru? A fost vorba de-un congres al naționalităților,

mantaua ciuruită de gloanțe inima eroului nu mai bate, când capul lui, cu fruntea însângerată, se odihnește în somnul veșnic al morții, cine tulbură liniștea câmpilor sfinte? Ce falfăit ciudat respiră aerul, ce croncănit aspru răsună ca o cobă? Sunt corbii, cari se scoboară din înălțimile cerești, să puie sfârșit privilegiului înfiorătoare

Iar iarna, când sub norii deși ca bumbacul, ninsoarea își cerne ușor fulgii, când de-asupra întinderilor vălul zăpezilor se lasă alb ca pânza, nici o vietate de pe pământ nu pare mai ciudată, mai de pe altă lume, ca întunecatul corb. Cu aripile îninse, plutind de-asupra troienelor, corbul pare un suflet crud și negru, venit din iad, intrupat într-o pasere...

... Dacă vre-odată, pe pământul acesta s'ar stinge viața tuturor ființelor, cele din urmă vietătoare vor fi un stol de corbi, cărora bucuria privilegiului unui ocean de leșuri, le va da puterea să sboare, încă odată, dela un capăt la altul al lumii, ca cel de pe urmă gând blestemat.

de-o apropiere mai intimă de Slovaci, cu cari alături să încercăm o pășire mai puternică, sau mai strecurat și alte proiecte în publicistica noastră... Ei bine, s'a ales ceva din ele? Nimic. Afară de consumațiile tradiționale de capuținere dela lägerhorn, lumea noastră nu știe să se fi făcut ceva.

În acest fel, să avem iertare, dar nu credem că am putea câștiga nici cea mai neînsemnată izbândă pe seama neamului. Pentru eluțarea libertății politice a unui popor se cere sacrificiul nobil al muncii și-al talentului, se cere cheltuială de energie, se cere idealism și îndrăzneală, cari numai în suflete largi și generoase pot să se zămislească. Iată popoarele din jur de noi, frânturile de neamuri din balcani, dacă au ambiții de satisfăcut, știu să se miște, știu să-și ceară drepturile, din fierberea lor nepotolită se desfac zilnic deslănțuiri de energie, cari vestesc până la marginele lumii visul lor de mărire. Da, fiindcă în ochii cutărui șef al Bulgarilor arde focul sfânt al unui ideal și în inima lui trăiește imaginea curată a fericirii unui neam, iar nu poșta îngustă de-a parveni, sau de-a-și mai înmulți capitalul depus spre fructificare la bănci...

Să nu ne mirăm deci, că în această vreme de adevărată pasivitate politică, din atmosfera asta cuvenită se mai ridică uneori glasuri de nemulțumire, cari dau alarma și cer ajutor. Nu vă suprărați prea tare când le auziți, domnilor șefi, fiindcă de-o vreme încoace aceste țipăte par a fi singura noastră dovadă că existăm și că ni-e sufletul însetat de orizonturi mai largi, de inimi mai mari!...

Dreptul limbii croate în cameră. După cum am amintit, delegați șeborului croat, în cluda campaniei politicienilor imperialiști, s'au folosit de dreptul lor, garantat în legea din 1868, de-a vorbi croătește în camera ungară. Vorba croată a avut însă darul de a răscoli încă odată veleitățile imperialiste și figuri de o valoare morală foarte îndoielnică, cum sânt Polonyi Géza, Barta Ödön și Ugron Gábor, au și sărit în față să protesteze împotriva îndreptăririi constituționale a limbii croate, negând sensul clar al paragrafului 59 din articolul XXX: 1868. Dar spre legitima vîmire a partidelor ungurești — însuși primul ministru Kuen-Héderváy a intervenit de data asta să apere un drept necontestabil, declarând că croații sânt în drept să vorbească în limba lor maternă și a făcut acest gest de învingere de sine, de sigur numai fiindcă acest drept al croaților e prea evident, decât să mai poată fi tras la îndoială azi, după un exercițiu de peste patru decenii. Pentru a preveni o întărire a orgolului șovin, delegații croați au hotărât aseară totuși, ca, în firul discuțiilor din actuala sesiune dintre reprezentanții lor numai unul singur să mai vorbească croătește în cameră, iar ceilalți să cuvinteze ungurește.

Limba românească în Basarabia. Am amintit în unul dintre numerele noastre din urmă că singurul reprezentant, în Duma rusească, al moldovenilor din Basarabia, deputatul Gulchia (nu Gulikin cum din greșeală s'a tipărit), și-a ridicat cuvântul pentru apărarea limbii moldovenești în

școlile din Basarabia. Am amintit totodată că Români basrabeni din Chișineu i-au adresat o telegramă de mulțumire. Iată acum și conținutul telegramei:

»Sântem recunoscători pentru primul cuvânt hotărît ce s'a spus în Dumă. Susțineți cauza noastră, să nu tăceți. Veți bine merita mult din partea istoriei culturale a neamului românesc, pentru marea operă începută, care cu atât e mai mare, cu cât vine dela un rus«.

Privilegiul băncii comune. Guvernul austriac — după cum se anunță din Viena — va prezenta azi proiectul despre prelungirea privilegiului băncii austro-ungare. După ce, în baza înțelegerii ce a avut loc între cele două guverne, proiectul privilegiului trebuie prezentat în același timp în amândouă camerele, ministrul de finanțe Lukács li va prezenta și azi, camerii ungare. Discuția asupra privilegiului se va începe imediat după discuția proiectului de indemnitate, deci nu e exclus căgdeja în săptămâna viitoare.

Partidul justhîst a ales o comisiune specială pentru organizarea discuției asupra proiectului, deoarece, după cum se știe, partidul justhîst e cel mai angajat cîntre toate partidele ungurești, în chestiunea băncii naționale ungare«.

Căderea lui Aehrenthal. Câteva zile din Berlin, de obicei bine informate, publică din nou știrea că în viitorul cel mai apropiat ministrul de externe contele Aehrenthal se va retrage, făcând loc unui alt om de încredere al moștenitorului de tron.

Ziarele berlineze spun că înlocuirea contelui Aehrenthal ar fi una dintre condițiile, de împlinirea cărora își face pendentă țara Nicolae călătoria la Viena. De alta parte procesul lui Friedjung și, acum mai recent, descoperirea că toate documentele ministerului de externe cu privire la pretinsele mișcări anti-austriace din Serbia — sânt falșuri, au struncinat poziția contelui Aehrenthal, care a dat dovadă că e un diplomat prea circumspect.

Ziarele berlineze spun chiar că și cu prilejul întâlnirii țarului cu împăratul Germaniei ar fi fost vorba de demisia lui Aehrenthal.

Ședința camerii. Discuția indemnității a fost și azi precedată de o scurtă discuție asupra dreptului limbii croate în cameră. Deputatul croat Alexandru Popović a cerut să se lămurască odată pentru todeauna chestiunea aceasta, căci — a zis el — ori au Croații dreptul să se folosească de limba lor ori n'au. Iar dacă au, ceea ce apare clar din textul legii, nimenea nu le poate trage la îndoială acest drept. Președintele Návay, drept răspuns, declară că da, Croații au drept să vorbească în limba lor, li roagă însă ca în interesul caracterului unitar al discuțiilor să vorbească totuși ungurește. Declarația președintelui n'a satisfăcut pe Croați și au hotărât să revină asupra dreptului lor sancționat de monarhul și în ședințele viitoare.

S'a continuat apoi discuția asupra proiectului de indemnitate. Justhîstul Preszly spune că guvernul nu procedeză cu destulă energie față de naționalitățile, cari aleargă meru la Viena după protecție.

Dr. Stefan C. Pop: Da, pentru-că acolo sîntem ascuțiți cu mai multă bună voință!

Senzația ședinței de azi a fost însă discursul fostului, prim-ministrul Széll Kálmán, care azi a vorbit înălta oară după o tăcere de ani de zile. Discursul în sine n'a prezentat nici un moment de importanță și ceea-ce a interesat pe deputați a fost numai persoana oratorului. El a spus că budgetul a crescut enorm în anii din urmă, fără să fi crescut și venitele țării. În mod fatal, echilibrul financiar e amenințat să se prăbușească.

La carele 12, când primim aceste informații telefonice Széll vorbește încă.

Probabil că tot în ședința de azi va lua cuvântul și oratorul partidului naționalităților, dl **Stefan C. Pop.**

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körút 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: **Dr. A. Cozmutza.**

Conferințe populare.

După raportul din urmă al biuroului central al »Asociațiunii« conferințele pentru popor se țin acum cu sutele. Advocați, medici, preoți, învățători își țin în multe părți de mare datorință a merge în mijlocul poporului și a i vorbi despre ce cred dânsii că-i mai potrivit. Rezultatul practic al acestor conferințe populare însă nu ni-l arată nici o tabelă statistică. Nu s'a încercat a-l prinde în cifre nimeni, și nici nu se poate deocamdată. Sântem abia la începutul unei acțiuni a cărei runde mult mai târziu le vom putea numi. Nici nu voim să vorbim despre rezultate, ci despre însăși conducerea acțiunii.

Noi deocamdată facem încercări. Celor mai mulți, cari sântem ieșiți din popor, ni-se pare că cunoaștem și limba poporului și lipsele lui cele mai arzătoare. Dar după o conferință ori două, dacă sântem sinceri, vom trebui să recunoaștem că vorbim într-o limbă populară destul de ciudată, și că tratăm astfel de chestii, de cari habar n'are poporul. Aceasta o putem vedea — dacă voim — din interesul ce ni-l arată publicul când conferințăm la sate. Când într'un sat se ține pentru întâia oară o astfel de conferință populară, vin de regulă oameni mulți, ascultă cu atențiune deosebită, mai cu seamă dacă cel ce vorbește nu e din sat.

Dar, toți cece au încercat să țină o serie întreagă de prelegeri populare, în aceeaș comună, vor fi fost isbiți de scărițarea treptată a interesului țaranilor. Vin tot mai puțini și ascultă cu tot mai puțină luare aminte. La sfârșitul ciclului de conferințe mulți se vor fi întreat — nevăzând nici un rezultat — dacă peste tot au vr'un înțeles aceste conferințe?

Nereușita în multe părți a năzuințelor noastre prin prelegeri populare e pricinuită nemerit și de popor. Țăranul nostru dela sate când aude că va vorbi un domn se așteaptă, de regulă, la un lucru foarte mare și foarte însemnat. Și de regulă pleacă decepționat auzind lucruri de acelea la care el s'a gândit acasă destule ori. Nu e dat pân'acum și aproape nu-i place ca un domn, un străin, să se amestece în t'ebile lui intime, iar dacă îi vorbești despre lucruri pe cari el le cunoaște de aproape — economia de pildă — te ia din capul locului peste picior. Nu poate înțelege până acum ce poate să ne îndemne pe noi să ne apropiem de el cu sfaturi. Și astfel s'au văzut cazuri când s'au luat chiar poziții dușmănoase sau de dispreț de unii țărani, pentru cutare intelectual care i omora cu conferințele.

Nereușita conferințelor acestora vine însă în rîndul cel dintâi dela însiși conferințarii. Nu se poate acuza nimeni, pentru că nimeni nu știe încă la noi cari subiecte pot fi tratate mai cu folos înaintea țaranilor, și cum să fie tratate.

Totuși unele defecte le vedem cu toții — excepționând cazul că nu sântem noi conferințarii. Înaintea de toate limba în care se vorbește poporului lasă foarte mult de dorit. E destul să asiiți la adunarea gene-

rală a unui despărțământ și se auzi vorbirea de deschidere a președintelui. Vorbește celor câțiva intelectuali din jurul său, vorbește frumos, are dar oratoric, dar ce folos, mulțimea poporului nu prea pricepe. Ții o prelegere populară, și-a reușit să captivezi atenția ascultătorilor, și, când ajungi la punctul de față, folosești de odată zece-cincisprezece termeni nepopulari, și nu te mai pricepe nimeni, ba uită și ce-ai spus până atunci. Vezi bine, nu putem acuza nici pe președinte, nici pe conferințiar: a vorbi o jumătate de ceas sau un ceas întreg, nu-i ușor a rămânea numai la limba poporului. Totuși nizuința trebuie să ne-o dăm, pentru că altfel vorbim în vânt.

Dacă vom socoti apoi că temele celea mai predilecte pentru prelegeri populare sânt: »Despre beție« »Să ne iubim portul«, »Să ne păstrăm credința și obiceiurile«, »Biserica și școala«, »Urmările beției«, »Cultura pământului«, »Cultura pomilor« și altele de felul acesta, vom pricepe că nereușita conferințelor populare vine în cea mai mare parte iarăși dela conferințiar.

Pentru-că, deoparte — toate titlurile de mai sus, pot figura pe coperta unui întreg volum, așa sânt de vaste, și fiind vaste nu pot fi tratate decât în generalități, de altă parte ne silesc să vorbim în abstracțiuni, ceea ce pentru popor e terra ignota. Ori cât neam strădui, dintr'un subiect, ca de pildă »să ne păstrăm credința« nu vom putea să scoatem decât fraze, și numai acolo poate fi tratat cu rezultat unde de fapt credința nu se mai păstrează, sau e periclitată.

Conferințele populare, fără indigitări practice, nu numai că n'au nici un rezultat, ci de-adreptul înstrăinează poporul. Dacă de pildă cineva nu și-ar lua sarcina să vorbească »despre pomarii« în general — ceea ce nu-i de nici un folos — ci ar vorbi despre sădirea pomilor, ori numai despre altuire, ori numai despre culesul și păstratul poamelor, ar putea să deie indigitările celea mai practice, și dacă nu l'ar asculta toți, acei cari au grădini cu pomi de bună samă l'ar asculta cu atențiune.

Și tot așa cu celelalte subiecte generale. Subiectele cu beția și cu păstrarea portului sânt de-adreptul neplăcute poporului. Singuri medicii credem ar putea să i vorbească țăranului despre beție, fără ca să se simtă jenat, iar »păstrarea portului« ar trebui delăturat, cu totul dintre subiectele conferințelor populare, pentru-că astfel de prelegeri sânt cu totul infructuoase. Portul, la un popor, și schimbarea lui, se razimă pe evoluția condițiilor de traiu, cu mult mai adânci decât să le poată schimba o vorbire, fie cât de înflăcărată.

Dar în sfera conferințelor populare vom face — mulți ani — tot numai încercări. Ar fi bine însă să se noteze cât de cât, cari subiecte sânt mai pe placul țaranilor, din cari se aleg cu ceva. Din conferințele de până acum o singură constatare se desface: să încunjurăm abstracțiunile îmbrățișând temele practice și dacă se poate — și să cercăm să se poată — ceea ce spunem în teorie să arătăm în praxă.

Dintr'un sat cu oameni năcăjiți...

— Școala ungurească din Tebea. —

Incepând cu luna Septembrie a anului 1910 miloșii noștri stăpânitori au crezut de bine să înființeze o școală de stat în Tebea, nădăjduind că le va reuși să se vire și în inima statului zecistului, care a fost leagănul sbuciumărilor noastre din anii de răsmiriță. »Emblema Ungariei de pe școala statului, va fi vesnicul memento și contrabalanta spiritului revoluționar ce pleacă dela mormântul răsvrătitului din 48, ce doarme în umbra goronului. Nimbul puterii statului va servi drept îndrumare spre o epocă mai liniștită și o apropiere efectivă între națiunea stăpânitoare și românii răziciți din aceste părți de locuri... spune un ziar ungurese din Budapesta.

E însă în sat o școală confesională, clădită de curând și după cerințele vremii, care cu cel doi învățători unii — mai acum ales din voința obștească și care — și urmează trebile cu toate școlanele pornite dela șajbașii mari și mărunți ce se abat pe alocurea. Oamenii nu au cerut înființarea școlii de stat și nici nu o voiau, dar cu tot refuzul demn al comitetului parohial și protestul categoric al sătenilor, ea s'a înființat peste voia lor. S'au găsit și câțiva slabi de inger, cari pentru chiria grasă și au dat casele în arendă, pe seama ploșniței ce venea să se așeze între ei.

Cum și ce fel s'a dat de urma acestor oameni nu se știe cu dinadinsul, dar de bună seamă nu s'au gândit sărmanii, că în schimb arginților sunători, primii drept preț al sibiectului și uitării lor de sine, li-se va cere tot ce au ei mai sfânt, mai bun și mai scump. Nu știau că ce gânduri păcătoase ascunde banul ademenitor și nu-și puteau închipui că acesta e prețul sângelui și răsplata păcatului. Căci li se cerea în schimb credința și legea lor rămasă din strămoși neprăhăniți, li-se luau odrăcele lor, în cari își vedeau întrupate toate nădejile viitorului, ca pe urmă să l'ntoarcă iar la vatra părintească, dar nu cum pleaseră ei, cu numele pocit, cu limba băljocontă și sufletul înstrăinat de opinca din care se ridicaseră.

Acestea vi-s'au pățit vouă oameni buni, iar nu chiria caselor de unde dușmanii voștri plănuiu să imprăștie săgețile lor veninoase asupra neamului vostru românesc și de unde aveau să plece încercările de a vă sfășia între voi.

Când v'ați trezit, era târziu și ați fi aruncat bucuroși dela voi prețul vânzării conștiinței, dară se găsea cine să vi-l ea înapoi.

Au venit apoi meșteri trimiși din varmeghie și-au dat meremet casei voastre vechi. În locul ferestrelor mici și cu lipite hârțile, unde în serile lungi atătea rînduri au cântat copiii înghețați de frig: »Nașterea ta Hristoase, răsărit a lumii...« au tăiat aitele largi, și prispa veche a fost dărmată, ca nimic să nu rămână din t'agănu vostru vechi. S'au dus și vârgile din jurul pervazului pe care le încondeia cu atâta grijă nevasta lui bacu Patru, cu perla murată în chindros, de ficcare Paște.

Sătenilor însă le mai rămăsese o nădejde. Și fără o multă vorbă, pe tăcute se înstăpânice între ei o înțelegere, a răului ce va pleca din casa nouă. Iar când a venit răsuful toamnei și frunzele îngălbenite alergau învalurate pe ulițele satului, nu s'a găsit nici un Român care să și ducă plodul la școala domnească, ci toți au alergat la așezământul clădit din truda și munca lor, unde știau că nu se clocesc gânduri dușmane neamului.

Și școala statului a rămas goală, adică să spunem drept: au venit și aci doi copii, de două neamuri bieții. Unul al crîșmarului Zelig Sor poate, și celalalt un pui de țigan, pipernicit, cu genunchii cu mați, feciorul potcovarului din marginea satului. Mergeau amândoi buni prieteni, ținându-se de mână pe ulițele satului, înfrății în gândul că sânt puțini aleși din cei chemați de-a înmulți vița de rasă ungurească.

BETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policanore și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează în onostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

Se vede însă că danciului îi mai plăcea să se pîrpească pe tăciunii din vatră, decât să învețe buche pe limba *domnilor* și într-o bună zi și-a lăsat tovarășul stîngher și n'a mai mers la școală. Iar bietul Zelig Șor ține singur de urît dascălului, care neavînd nimic de lucru cască mereu de ziuă lungă.

Și din toate astea ne rămâne nouă o mîndrie: că n'a pierit cu totul trînicia celor dispăruți, în România de pe valea Crișului și avem încă nădejdea de-o răsplată dreaptă a forțelor noastre primenite. Iar din întâmplarea aceasta iubirii noastre compatrioți vor trage învățătură nouă: că peștele nu se prinde pe uscat.

Scrisori din București.

Invățătorii și armata. — Prozelitismul în țară. — Revindicările Grecilor. — Mesajul. — Monumentul Independenței.

București, 17 Noembrie.

Străinii, cari au vizitat anul trecut România, au rămas uimiți de exact tatea și îndemnarea la exercițiile militare ale copiilor de școală organizați militarmente. Se înțelege, în țară a produs mare încredere acest fel de organizație, care în curând s'a dovedit că este nepotrivită pentru progresul în studii și a fost desființată atât în școlile primare, cât și în licee. În schimb s'a luat o dispoziție laudabilă în ce privește organizarea școlilor normale de învățători «Vasile Lupu», din Iași. Această școală chiar din anul acesta va fi organizată militarmente. Elevii considerați fiind ca soldați nu vor mai fi chemați a-și face stagiul pe diferitele regimente. Căci în decursul studiului își vor face și serviciul militar.

Școala din Iași are 385 de elevi, cari au fost împărțiți în două companii. Clasa I, II și III formează compania primă, iar clasa IV, V și VI formează compania a doua, fie care fiind puse sub comanda unui căpitan. Din aceste companii fac parte toți elevii normalistilor, cari au împlinit vârsta de 20 de ani. Elevii, cari cad în această categorie au depus Duminecă, la cazarma Ștefan cel Mare jurământul de recruți. A fost o frumoasă serbare cu această ocazie, la care au luat parte profesorii dela școala normală și foarte mulți ofițeri. După sfîrșirea spei și după depunerea jurământului, colonelul Cernătescu a ținut elevilor recrutați o cuvîntare înălțătoare, în care le-a arătat ce înălțătoare e menire le este dată lor ca învățători: «Dela d'voastră așteaptă patria două lucruri și nu mă îndoiesc că le veți îndeplini cu dragoste. Aveți rolul de luminători ai poporului și de apărători ai lui — ca învățători și ca soldați. Fiți mîndrii de această menire și faceți vă datoria!».

Astfel de acum înainte absolvenții școlii normale Vasile Lupu, făcînd instrucția militară în decursul studiilor, nu vor mai face serviciul militar obișnuit, ci vor merge de drept în sate spre a fi acolo sămănători ai luminii și ai adevărului.

Cu toate măsurile luate în contra propagandei catolice, agenții prozelitismului par a nu fi renunțat cu totul la acțiunea lor. Au încetat propaganda în Capitală, mai ales după cele descoperite la școala ungurească. Nu s'au lăsat însă de gîndul prozelitismului în orașele din provincie. Ziarul *Express* din Brașova publică într'un număr recent destăinuri grave despre propaganda catolică și antiromânească a unui preot din acelaș oraș.

O doamnă, Economide, de origine germană, locuind pe str. Pi-țrei, ducîndu-se la preotul bisericel catolice din localitate, pentru a se împărtași, — papistașul a refuzat să facă aceasta, pentru motivul că e căsătorită cu un ortodox. În fiecare zi acest îndrăzneț preot catolic ține predici în biserică, spunînd că femeile n'au voie a se mărita după ortodoci și mai ales cu Români.

Cînd o catolică se căsătorește cu un ortodox, trebuie să facă căsătoria în religia catolică, fiindcă — spune popa — altfel nu e valabilă această căsătorie. Ceva mai mult: Preotul, prin diferite mijloace obține din partea soților declarațiuni scrise că, viitorii copii vor fi botezați în religia catolică.

Limba românească este absolut interzisă și primește aspre admonestațiuni cine a greșit cu așa ceva. Vă închipuiți ce grozavă persecuție face preotul catolic, mai ales că este de origine ungar.

După câte suntem informați, copiii dela școala «Ugară Catolică», de pe strada Bălcescu, suferă cele mai mari pedepse, dacă din întâmplare au rostit un cuvînt românesc.

Limba română, impusă de programele statului, se aplică numai de formă, școala aceasta avînd angajat, în acest scop, un profesor care nu are puința să vadă rezultatele muncii sale din cauza influenței papistașe.

Pacea europeană, mai ales cea engleză, comentînd noua fază în care au intrat relațiile turco-române, a amintit despre importanța elementului românesc în Macedonia. Poate nici odată nu s'au scris rînduri mai adevărate despre frații dela Pind ca acum. Tocmai acest fapt l-a făcut pe Greci să și lase din sărite. Într'un articol publicat în ziarul «Politiki Epitheorisi» deputatul grec Bușin protestează în contra simpatiei cu care zărele engleze au vorbit despre Români din Macedonia și observă:

«După spiritul zărelor engleze macedo-românii sînt considerați Cuțovlachii, sau mai bine zis strănepoții baronilor Sina și Dumba, cari au cheltuit pentru ridicarea palatelor Academiei și Universității din Atena. Cuțovlachii strănepoții binefăcătorilor Tușița, Sturnara și Averof cari au înființat școala de meserii, școlile militare și au clădit palatele pentru închinători, strănepoții primului ministru Ioan Caleki, ai poștilor Balavridi, Zalacosta, Cristali și ai generațiilor revoluțiunii grecești Odiseu Amduclu, Colocotroni, Oriva și alții, cari se mîndreau și se mîndresc cu cultura grecească și cu sentimentele lor grecești».

Înșirarea aceasta de nume ale Aromânilor, cari au contribuit prin averea și sîngele lor la ridicarea Greciei, nu formează nici un argument pentru teza numitului deputat grec. În vremea cînd acești bărbați își vărsau sîngele pentru elenism și creștinism, conștiința națională a fraților dela Pind nu era deșteptată. De altfel se cunoaște dragostea cu care mulți dintre mecenajii și vitejii cu cari Grecia modernă se mîndrește, țineau la neamul lor românesc.

Ion Ghica ne povestește despre îndușoșarea cu care generalul Colotti l-a mărturisit la Paris: Eu Liu Aromân. Dar din cele scrise de deputatul grec se mai poate vedea ceva. Este teama cea mare a Greciei că vor fi pe viitor lipsiți de preșosul ajutor al Aromânilor, cătră cari au fost atîta de nerecunoscători, deși în mare parte sîngelui nobil vărsat de aceștia se datorește independența Greciei.

Presă discută cu aprindere mesajul de deschidere al Corpurilor legiuitoare, care în genere este considerat «mai mult o recapitulare a operei legislative din cel trel ani din urmă» aceasta fiind seslunea de încheiere a acestei legislaturi. Legile ce urmează să se voteze în această sesiune sînt: Legea pentru naționalizarea industriei, legea sanitară și legea pentru introducerea colegiului unic la județ.

O deosebită satisfacție au produs în toate cercurile politice acele pasajii de Mesaj, cari vorbesc despre starea armatei și despre situația României în concertul statelor europene. Cu multă bucurie trebuie să constate fiecare Român că armata a făcut progrese însemnate, că, în ce privește instrucția și spiritul da disciplină poate rivaliza cu ori-și-care altă armată a Europei. Cu ocazia ultimelor manevre străinii au rămas uimiți de progresele acestei armate. De-asemena a plăcut pasajul în care se vorbește, cu mai multă

energie ca în trecut, despre năzuințele pașnice ale României față de celelalte țări, cari, ca și noi, sînt tot numai spre pace. După părerea tuturor zărelor, aceste două puncte vor forma subiectele celor mai interesante discursuri din discuția răspunsului la Mesaj.

La Tirgu-Ocna s'a inaugurat un nou monument, ridicat în onoarea eroilor căzuți în războiul dela 1877. La serbarea organizată cu această ocazie a asistat din partea guvernului dl ministru A. Constantinescu, însoțit de mai mulți deputați. Au luat parte apoi toate autoritățile civile și militare, precum și corurile școlare din oraș. După ceremonia religioasă s'au citit numele tuturor soldaților din Bacău căzuți în războiu. S'au ținut discursuri, în cari s'au povestit amănunte înălțătoare cu privire la felul cum soldații Români au știut să înfrunte moartea. Domnul ministru Constantinescu a rostit cu această ocazie următoarea cuvîntare:

«Dacă am venit în mijlocul dvoastră este că voui să-mi îndeplinesc o sfîntă datorie, în numele guvernului pe care îl reprezint, datorita de-a preamări memoria celor cari au căzut spre a ne da libertatea și independența. Guvernul liberal, născut din democrație, nu putea să rămîie nepăsător față de actele de patriotism de cari a dat dovadă acest oraș. Mă simt atins de cuvintele mișcătoare ce s'au spus de cătră oratori. Nu poate fi simțimant mai cald decât a aduce la nemurire memoria celor căzuți în războiu.

Ați produs un geniu, pe Ștefan-cel-Mare, cel viteaz și preamărit, nu mă surprind deci cuvintele calde ce le aud din gura tuturor».

Correspondent.

Alegerile congregaționale.

În numărul de ieri al «Tribunei» un corespondent, referitor la alegerea congregațională din Sebeș, debutează cu știri eronante și tendențioase, pentru ca să seducă publicul.

De aceea Vă rog să publicați în prețutit ziar și următoarea înțimpinare.

Îndată ce s'a defișt ziua alegerii, punîndu-mă în conșlegere cu preotul A. David și protopopul gr. cat. Eugen Păcurariu, am încercat o apropiere între intelectuali celor două partide, cari — durere, zic și eu — mai există, ca împreună să compună o listă de candidare și așa barem de astădată să purcedem solidari.

Sosind însă la 16 Noembrie recomandarea clubului central-comitatens — ca să alegem pe: Sergiu Medean, Lazar Tritean, Dr. Nicolau Lazar și Oct. Goga, n'am mai pertraciat cu nimeni, pentru că aveam candidații clubului central, a cărui comunicat s'a publicat și pe cale ziaristică.

Di protopop Eug. Păcurariu, la 21 Noembrie — așadar cînd se știa deja recomandarea clubului comitatens — mi-a trimis următoarea scrisoare:

«Preaonorate domn. Domnii dela banca centrală mi au trimis lista pentru alegeri proiectată de ei, cu observarea că să Vă aduc la cunoștință că dînsii în *morfiș* la persoanele indicate. Părerea D Voastre rog să mi-o comunicați sau mie, sau direct d-lor. Eu de altfel plec momentan la Cut și nu vlu decât de seară. Sebeșul s'ăsesc 1910 XI/21. Cu deosebită stimă E. Păcurar ss. v.-protopop».

Lista de care se face amintire în scrisoarea aceasta e următoarea: Sergiu Medean, Eugen Păcurar, Dr. Nicolau Lazar și Iosif Goga.

Tot în ziua de 21 Noembrie pe la amiază au venit la mine și doi țărani, cari au stăruit să fie suscepuți în listă Iosif Goga contabil la «Sebeșana» în locul dlui Lazar Triteanu. Aceștia le am răspuns, că eu nu așiu justificat schimbarea aceasta; iar dlui protopop E. Păcurariu, — în

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

aceas zi — ca răspuns la scrisoarea dsale l-am comunicat în scris lista clubului comitatens, și am recomandat ca în interesul disciplinei de partid să accepteze și dânsii aceasta candidare.

După acest răspuns al meu nu mi-a mai zis nimenea nimic până în presara alegerii, când — pe la 8 ore — au venit la mine în casină trei țărani, cari iarăși au stăruit să fie suscepuți în listă Iosif Goga în locul lui Lazar Triteanu. Le am răspuns, că asta nu se poate face acum cu atât mai puțin, că am dat deja spre distribuire între alegători fișulele de votare cu persoanele recomandate dela Sibiu și am recomandat și șefilor vecinătăților să stăruie pentru reușirea lor. Dânsii s'au depărtat cu cuvintele: »așa dară va face fiecare cum va vrea. În casină mai erau atunci de față domni: Dr. N. Lazar, Dr. D. Ștefan, Dr. Moga și alții, cari toți au fost contra modificării cerute.

După asta în aceas seară primim în casină știrea, că partidul contrar a distribuit între alegătorii români și sași fișule de votare cu următorii candidați: Dr. Bologa, Goga, Gola și Triteanu.

Că s'au împărțit între alegători astfel de fișule, dovedesc cele două fișule de felul acesta, ajunse în urna de votare, iar că au fost somași și Sașii să se prezenteze la alegerea din cercul nostru — românesc — se dovedește cu împrejurarea, că s'au prezentat la alegere și doi sași, cu toate că până acum Sașii nici când nu s'au amestecat la alegerile noastre, fiind aici de mult înțelesul între noi și praxa, că Sașii aleg în cercul I. (săsesc) iar Românii în cercul II. (românesc) pe cine voesc,

Așa dar nu eu am stăruit să se facă abaterea dela recomandarea clubului comitatens, ci tocmai contrarii și acuzatorii mei. Asta o dovedesc cu acte și martori.

Di «correspondent» să-mi spună cui a împărțit partidul, cânsul că renunță la candidații săi și acceptază pe toți candidații clubului central, sau cel puțin va rămânea în pasivitate. Mie nu mi s'a împărțit așa ceva, și pe cât știu nici altuia. Nici cuvintele auzite în urmă dela cei trei țărani nu prevesteau astfel de cedare sau pasivitate.

Insemnarea, că am umblat cu șiretlic sau am tras pe cineva pe sfoară, întrucât înainte am stăruit pentru lista clubului central, iar în ziua alegerii am dat alte fișule cu oamenii mei, o resping cu toată hotărârea și indignarea. Eu am rămas acelaș până în sfârșit. Eu n'am făcut nici o schimbare în listă și nici nu m'am învoit la schimbare. Di «correspondent» să dovedească contrariul și că n'am purces așa precum am descris și dovedit mai sus, la dincontră rămâne calomniator ordinar.

În fine o întrebare d lui «correspondent». Pentru ce toate câte se fac sau nu se fac în Sabeș se pun în cărua mea, câtă vreme se știe, că dela anul 1906, când s'a făcut ruptura între intelectuali și după ei între popor, aici nu mai este nici o ordine, toți se girează de conducători, lucrând fiecare cum îi ține capul. Căci stând lucrul așa, cei cari au luat apărarea și susțin și azi pe cei cari la alegerea de deputat din 1906 au întors spatele cauzel naționale, și din pricina cărora s'a făcut ruptura între noi, pot și dânsii face ce nu pot implini eu sau alții, și puteam ținea chiar și discursul de întâmpinare de care face mențiune di «correspondent».

Așa ar fi dacă n'ar exista și specia existențelor, cari în viața lor n'au făcut nimic pentru popor, pe furis, atacă cinstea oamenilor de bine, prin hulierea și ponegrirea altora voesc să se cocoteze la cinste nemeritată. **Sergiu Medcan,** protopresbiter.

Intâmpinare.

Ni-se cere publicarea următoarelor: On. Redacțiune! În prețutul ziar »Tribuna« Nr. 246 la rubrica »Alegerea din Totvârdaia« correspondentul DVoastră se ocupă și de umilita mea persoană, anume: contestă ținuta mea românească la ale-

geri, spunând că »și fi lucrat împotriva listei naționale.

Somez pe di correspondent să motiveze aserțiunea dsale și să binevoiască a eși în public cu numele, în cas contrar declar afirmațiile dsale de calomnii.

Cu toată stima

George Moldovan, comerciant în Govosdia.

30/XI 1910

„Romana“.

(Danț de coloană în 5 figuri).

— În atențiunea tinerimei. —

Românul nostru din Ardeal și Țara Ungurească înfruntând grijile lumești, mulțumit în căscioara sa, sigur că sămânța ce-a aruncat-o într'un pământ abia brăzdat, are să-i dea însulită roada, gândește câte-odată și la veselie, care se manifestă nu numai în cântările cu »frunză verde«, ci și în jocurile sale de toată frumuseța. În Dumineci, adunându-se la casa unui om, flăcăii și fetele alcătuiesc o horă, o învîrtită, o lugojană, o târnăveană, ca pe la Sibiu, etc. Bătrînele vorbesc de gospodărie, iar bătrînii șezând pe prispă și privind la fiii lor, au acel aler patriarhal, care nu-l găsești astăzi decât în omul sătean, necorcit cu alte nații și care păstrează încă toată simplitatea primitivă. Câte puțin, câte puțin, jocul se înfierbântă, fluierul începe un allegro animato; moșnegii sar, se amestecă printre tineri și încep a juca și ei încurajând prin pildă pe junii cei mai rușinoși, chiuind:

Facu-mi voie când și când,
Nu pot umbla tot plângând,
Sau

Sub potcoava cismei mele,
Joacă Dracu și-o muier
Și mă nvață a face rele.

Cine i-ar vedea atunci ar socoti, că fără îndoială și au pus de gând să prăbușiască pământul, sau că picioarele nu sânt ale lor.

Dar apoi jocurile eroice: Romanul (Călușerul sau Căluțul), băuța, fecloarește, treipăzește și răbobiul, cari pe lângă frumuseța variatelor figuri, sânt atât de impunătoare!

Producțiile cu jocurile naționale sânt de lăudat și sânt cele mai bune mijloace de a îndemna poporul la conveniri sociale și a l cultiva prin ele, căci poporul zugrăvește prin jocurile sale gândul năravurile, faptele, într'un cuvânt toată ființa sa. Jocul este o resfringere a sufletului său. Iată de ce curentul cel nou de a îndemna nu numai țărâniea — »izvorul națiunii« — la cultură națională prin producțiunea jocurilor naționale, ci și tinerimea noastră cultă de bună speranță ne-a umplut de bucurie.

În Brașov a publicat Maiorul Popa zis și »Tunaru din Dumbrău«, încă în 1903 sub titlul: »Romana« danț de coloană, o cârtică foarte prețioasă, care având în vedere, că nu e destul de cunoscută o indic în următoarele:

În loc de prefață, maiorul Popa, pe trei foi, în două coloane publică istoricul »Romanei« încheiând așa:

»La balul jubilar al reuniunii femeilor române din Brașov ținut în 12 Februarie 1901 s'a fost luat în program și »Romana« jubilară.

Cu ocazia aceasta s'a constatat, că în »Romana« obișnuită azi, trei figuri să danțează cu totul altfel decum sânt figurile originale.

Era însă ușor a corege și completa aceste figuri, căci deși autorul »Romanei«, de pie memorie, Iacob Murășianu s'a mutat la veșnicie, tot să mai aflau încă câțiva dintre jucătorii mai vechi ai »Romanei« originale, ca Dr. A. M. și I. P., cari s'au angajat cu plăcere de-a corege figurile greșite și de-a arăta, cum trebuie să fie jucate, ceia ce le-a și succes.

În consecință »Tunaru din Dumbrău« continuă pe alte 6 foi în două coloane — românește și nemțește — explicarea figurilor, așa dupăcum au fost compuse de autor, enunțând că: »analizând muzica »Romanei« aflăm în prima figură »Ardeleana«, în a doua figură »Hațiegana« sau precum se numește în unele părți »Jocul de doi«, iar în a treia figură muzica jocului bănățenesc »pe picior«; a patra și a cincia figură se compune din pași de balans și alte mișcări, cari se pot acomoda unui joc de coloană.

I. Murășianu astfel explică aceste figuri în »Foia pentru inimă și literatură« numărul 4 din 1850:

Roza soarele o desface, pe a ei foi citești *Romana*,

Joc compus din Hațiegana unde Ulpia înfloria,
Și'n Abrud în văi de munte, pe Murăș și Tîmișana,

Și cât Someșul crucește a sa datină își lătea.

Așa joagă și Olteana; așa cântă pe la noi;

Tot Românul își are partea când se smulge din nevoi.

Sau

Roza începe pe sub mână, balansează trece'n hori;

Octavia îmbrățișează, schimbă dama între feciori,

Mureșana mai distinge junele ce-i înfocat;

Augusta cu două verguri să'nvârtește balansat.

Nimfa aspră din natură, li înșiră la un loc;

Amată e că să'neaptă, înșeală, învârte ca din foc.

În partea a treia și cea mai interesantă însă a »Romanei« se află pe patru foi întregi muzica »Romanei« așezată într'un mod nu se poate mai nimerit pe note, iar dedesuptul fiecărei note și explicarea mișcării ce are a se face.

La cronicari să spune că odinioară și boierii cei mai în vârstă cultivau danțul. Domnii însă intrau în horă auzind acordurile cântecului. În vremile noastre domnul Mihail Șașu, cel de pe urmă domn grec, care ar fi urmas pașilor Mavrocordatilor și a Muruzilor, dacă întâmpăriile l'ar fi iertat, danța adeseori. În vremile patriarhale așa își petreceau al noștri. Civilizația însă a omorât multe din obiceiurile lor.

Mai nou am citit în fol, la știrile zilei, că domnișoara Tui Lăzărescu a cucerit simpatia publicului parizian prin jocurile naționale românești. A plecat încă în 1905 la Paris și rând pe rând a fost angajată pe renomatele scene dela Paris unde a înregistrat succese strălucite. Diferitele costume românești, în cari a apărut domnișoara Tui Lăzărescu pe marile scene parisiene, au făcut furoare pretutindeni și au fost mult admirate de parizieni. Presa pariziană e unanimă întru a aduce elogii artistei române.

E rândul vostru, iubită tinerime, să vă atași ce știți și ce puteți. Acum e timpul cel mai potrivit. În școala de joc nu uitați și de »Romana«, singurul nostru danț de coloană, care trebuie cultivat la toate ocaziunile, jucată și generalizată chiar cum e ceardășul la unguri.

În 1911 se va ținea la Blaj jubileul de 50 ani ai »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român«. Acolo e și adunarea generală a fondului pentru teatru. Acolo decl »Romana« se cade să-și aibă locul de onoare. Și fiindcă prin eleganța sa nu e numai un joc de petrecere, ci totodată și balet, actorii noștri teatrali încă ar putea juca în loc de balet »Romana jubilară«.

Sus steagul băleții Târâsca »Romana«,

Căci

»După jocul românesc

»Stăngu mă și mă topesc«.

Cristian, 1910.

Izidor Dopp.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

Gulere

și

Manșete.

Numai calitate bună.

Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ

Welsmayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi

Din străinătate.

Reforma impozitelor în Franța. Printre reformele la ordinea zilei în Franța, stă în primul loc cea a impozitului, dar lucrurile par a nu înainta. De un an și jumătate Camera a votat proiectul, care deși nu e un ideal al reformei, constituie totuși un început. De atunci proiectul stă la Senat, care încă n'a devenit lege. Caracteristic e că guvernul Briand nu silește Senatul să voteze proiectul. Deși în declarațiunea ministerială dela 8 Noembrie, Briand a promis să ceară Senatului să voteze legea, totuși mulți s'au găsit atunci chiar cari se îndoiu de serioșitatea acestei declarațiuni.

Zilele trecute, ministrul de finanțe Klotz s'a prezentat comisiunilor Senatului și le-a expus vederile guvernului asupra proiectului. Vederile acestea se pot rezuma în cinci puncte. 1) Impunerea tuturor veniturilor; 2) Deosebirea între veniturile capitalului și ale muncii; 3) Ușurarea pământurilor țărănești; 4) Ușurarea dărilor pentru aceia cari au familii grele și 5) Tarife progresive egalizatoare.

Comisiunea Senatului a promis ministrului de finanțe să se ocupe de urgență cu proiectul în chestiune și să dea guvernului răspunsurile la cele cinci puncte expuse de el Klotz.

Dezbateri agitate în Camera belgiană. Din Bruxelles se anunță: Discuția în camera belgiană a adresei, ca răspuns la mesajul regelui, a luat îndată înfățișarea unor mari dezbateri asupra politicii generale a guvernului.

D. Louis Frank, deputat liberal din Anvers, a făcut o critică aspră asupra discursului tronului. El a declarat că Belgia va fi singura țară din Europa care să n'abă învățământul obligator și să a susținut teza cu cifre statistice.

Astfel, printre recușii din toată țara 50 la sută nu sânt în stare să scrie; în toată țara numai 41 la sută tineri au primit instrucțiunea primară; din toată populația țării, 21 la sută nu știu nici să citească, nici să scrie, iar în provinciile flamande mai mult de a treia parte din populație nu știe carte.

Continuându-și critica, dl Frank a contestat guvernului orice autoritate morală ca să poată realiza vreun program politic oarecare, căci nu mai are îndărătul lui majoritatea.

Pe când dl Frank vorbea despre reforma electorală și amintea că toți deputații catolici din Bruxelles își luaseră angajamentul înainte de alegeți ca să voteze unificarea legilor electorale, Woeste, șef al dreptei a strigat:

— Nu există angajamente electorale; ele sânt fără valoare!

Această întrerupere a provocat protestarea stângii.

D. Destrée, deputatul socialist, a strigat în gura mare că vede trei hoști pe băncile dreptei, trei deputați cari au uzurpat scaunele lor grație defectelor sistemului de reprezentare proporțională aplicat în Belgia, cari nu îngăduie o adevărată reprezentare proporțională a forțelor diferitelor partide.

Armata Bulgariei și armatele statelor vecine. Nu de mult apăruse în »E ho d'Orient« un articol în care se vorbea de puterea armată a statelor balcanice. În acest articol se denatura în mod vădit adevărul, lucru asupra căruia atrăsesem chiar atunci atențiunea cititorilor, — falsificându-se intenționat cifrele.

Astfel vorbind despre Turcia, România și Serbia reducea la jumătate, dacă nu și mai puțin, armatele lor, în schimb însă, când venea vorba de Bulgaria și... Munte negru, spunea că armata acestora e mai numeroasă decât a celorlalte state balcanice.

Articolul în chestiune bine înțeles că a fost înșulț de statul balcanic interesat, și nu putea fi altul decât Bulgaria, iar presa bulgară l-a repro-

pus cu multă mândrie, atrăgând atențiunea lumii asupra forței lor armate.

De atunci n'a trecut mai mult de o lună, și presa bulgară schimbă tonul.

Într'adevăr ziarul »Dnevnik« ocupându-se de puterea statelor vecine cu Bulgaria găsește că cele cinci corpuri europene Turcești sânt înarmate foarte bine: că numărul armelor sistem »Mauser« este de 970000 pentru infanterie și 19000 carbine pentru cavalerie și că se mai așteaptă ultimul transport de 69000 puști, comandate de curând, că Turcia are două arsenale cari pot produce pe zi 21000 cartușe și că a comandat 360000000 cartușe din cari a și primit 210 milioane; că numai în anul 1908 a primit 560 tunuri cu tragere repede, 126 tunuri de câmp, astfel că numai în acești 2 ani din urmă Turcia și-a întărit artileria cu 830 tunuri.

Vorbind despre Serbia, »Dnevnik« constată că aceasta a cheltuit numai dela anexarea Bosniei și Herțegovinei peste 160 milioane cor. pentru armament și că acum are 528 tunuri și peste 300.000 arme din cele mai bune pentru infanterie.

În ceea ce privește România ziarul bulgar zice, că noi avem peste 900 tunuri din cele mai moderne și că infanteria noastră are mai mult decât 400.000 puști sistem perfecționat.

Când vine vorba despre Bulgaria însă, »Dnevnik« pierde elocvența cifrelor și zice că nu vrea să facă comparație numerică între armata bulgară rească și cea a statelor vecine, căci aceasta ar fi o trădare, dar atrage atențiunea Sobraniei că Bulgaria este inferioară, atât ca număr cât și ca modernitate, nu numai Turciei și României dar chiar și Serbiei.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 1 Decembrie n. 1910.

— **Moartea unui brav țaran român.** Din Oradea-Mare ni se scrie: Sâmbătă în 26 l. c. a încetat din viață lovit de o moarte subită unul dintre cei mai fruntași și cei mai avuți Români din B. hor, Iosif Vaina.

Fie iertatul a fost o mlădiță din numeroasa familie Vaina din comuna Zsaka (B. hor), de unde s'a mutat la Oradea-Mare acum câțiva ani.

Aici prin conveniri a început să înțeleagă starea noastră și pătruns de simțul de datorință cu vie bucurie lua parte la toate manifestațiunile noastre culturale de aici și da cu inima deschisă, îndemnat, și neîndemnat, pentru toate scopurile ce i se arătau. Cu ocaziunea renovării bisericei gr. or. din Oradea subscrie și solevște imediat 1000 cor., iar pentru tinerii români ușile casei lui erau întotdeauna deschise.

Păcat, ca fie iertatul I. Vaina a fost ne luat în seamă, ca mulți alți români și s'a stins în vârstă cea mai frumoasă de 52 ani, s'a stins atunci când începuse să ne cunoască și rostul nosru, deși știa puțin românește.

Înmormântarea lui a avut loc Luni în 28 Noembrie în fața unui public numeros și din comuncle din jur. Prohodul a fost oficiat de dl protopop Toma Păcală, asistat de preoții V. Popovici și asesorul referent G. Tulbure. Răspunsurile funebre au fost date de corul »Hilaria« sub conducerea dirigintului N. Firu. Fie-i memoria în veci binecuvântată!

— **Asfixiare cu gaz în Hofburg.** Din Viena se telegrafiază că în grajdurile din Hofburg au fost găsiți morți azi dimineață trei îngrijitori de cai, toți trei morți în urma unei asfixieri. Unul dintre ei, Iacob Dan, se zice că ar fi român.

Se crede că noaptea a crăpat o țevă care conducea gazul și moartea asfixierii i-a ajuns pe cei trei nenorociți în somn.

— **Oaspeți noul în temnița Seghedinului.** Cetim în »Gazeta Transilvaniei«: Un prieten, care a vizitat zilele acestea pe redactorul nostru Victor Branșce în temnița Seghedinului, ne scrie, că cu primii fulgi ai iernii au sosit în această închisoare doi »agitatori« noul, în persoana unui țaran român de lângă Beluz și a unui țaran șvab din comuna Károlyfalva (Károlyfalva) de lângă Cinci-biserici. Primului țaran Petru Petruian l-s'a croit o pedeapă de 4 săptămâni pentru că a »instigat« poporul din satul său Cresue la opunere în contra autorităților, cari voiau să îl prescurteze în moșioarele lor crezite din moși-strămoși, iar țaranului șvab 3 luni, fiind că la recenta campanie electorală, fiind aderent al candidatului german nașonal Stein-ker, a »agitat« contra statului și a Maghiarilor. Cei trei »agitatori« — ne scrie prietenul — sunt sănătoși și trăiesc în cea mai bună armonie și dragoste frățească.

— **Furtună pe marea caspică.** Din Astrahan se anunță că mai mult de 10 bărci s'au scufundat împreună cu echipagiile lor. Un pod de vase pe care se aflau 300 de lucrători persiani a fost luat de apă; nu e nici o speranță de scăpare din cauza talazurilor mării. Șapte sate de pe coastă sânt inundate; populațiunea este dezolată, mai ales din cauza frigului mare care domnește aici.

Azi se telegrafiază: Vaporul »Impărăteasa Alexandra« a sosit la Petrow-ik după o luptă de trei zile cu furtuna care bătuie pe marea Caspică și a reușit să salveze 16 naufragiați. Totalul bărcilor înecate este de 16. Furtuna a răpit în mare 200 de lucrători persiani și 100 ruși cari s'au înecat ori au murit de frig.

— **A ars un castel al împăratului.** Din Viena se telegrafiază că ieri după amiază s'a aprins în Holics un castel în care obișnuia să locuiască împăratul când mergea la vânatoare. În vremele din urmă castelul fusese schimbat în școală de ecvitație pentru ofițeri.

A ars aproape întreg castelul. Nu s'a putut constata până acum cum s'a născut incendiul.

— **Necrolog.** Dr. Ioan Goron, candidat de avocat, a repausat la 27 Noembrie n., în spitalul »Carolina« din Cluj, în vîrstă de 26 ani. Înmormântarea lui a avut loc la 30 Noembrie în cimitirul comun din Cluj.

— **Petrecere populară în Năsăud.** Din Năsăud ni se scrie: Frumoasă și înălțătoare petrecere populară au aranjat fruntașii țărănimii din Năsăud în sara de 27 Noembrie a. c., petrecere menită a contribui la întărirea caracterelor și la însușirea tot mai mare pentru legea și limba noastră dulce și cătră frumoasele noastre obiceiuri strămoșești.

Poporul din Năsăud, băstinașii, acela în sufletul cărora sentimentul național și dragostea de neam nu s'a stins nici odăi, au dat dovadă și de astă dată, cât de mândri sunt ei de trecutul lor strălucit, de comuna lor fruntașă și de obârșia lor grănițerească.

Petrecerea populară din 27 Noembrie a. c., care a întrunit în pomposul edificiu al primăriei comunale tot ce poporul năsăudean are mai distins și ales: tineri și bătrâni, feciori volnici și fete mândre, apoi o mulțime de cărturari, va rămănea în tot cazul o zi memorabilă, de care cei prezenți își vor reaminti totdeauna cu drag.

Laudă și cinste merită toți acela și în prima linie membrii primăriei comunale, cari au avut ideea fericită de a aranja, cu un gând atât de bun, cu un scop atât de mare, această frumoasă petrecere românească. În cel mai frumos edificiu al Năsăudului, în sala mare, festivă a grajdului palat al primăriei comunale.

Petrecerea populară, precedată de concert și o piesă teatrală, a reușit din toate punctele de vedere, peste așteptare.

Cele 4 puncte din programul concertului: »Ce vîi bade țârziore«, de A. Bana, »Ileana«, de I. Muzescu, »Trecu-i valea«, de I. Mureșian și »La fântână«, de A. Bana, a și fost executate toate.

cu multă precizie și însuflețire de corul mixt țărănesc din Năsăud.

— *Piesa teatrală într'un act »Tinerețe-nebuneșe», de G. Cătană, asemenea a stârnit veselie și însuflețire în popor.*

Rolurile principale în această piesă teatrală, morală și instructivă, le-au avut 2 fete alese, din familiile fruntașe din sat: *Saveta Nistor alui Nisulac și Măriuca Născuțiu alui Alexandru*, care și au interpretat fidel și natural rolurile lor de neveste tinere, îndrăgostite...

Urmează apoi pentru încoronarea succesului zilei, *jocul* așteptat cu nerăbdare de tineretul plin de viață. Veselia și însuflețirea era generală, bucuria și nădejdea unor zile mai bune se celtau pe fețele tuturor.

Cu un astfel de popor bun și brav, — având în frunte-i inteligență cinstită, conducători des-toinți, — poți face minuni! L.

— **Hoții surprinși.** Din Pecica română ni-se scrie: În noaptea de 28 Noembrie, adică luni noaptea, niște răufăcători necunoscuți au intrat în curtea fruntașului econom de aici Constantin Aconi și au spart perețele dela oasa lui Emenuil Rute, cel mai bogat econom din întreg comitatul, cu gândul să fure banii ce aștia au sănt acolo.

Noroc că vecinul Ghinu Aconi cu soția lui leșind în curte câtră orele 3 dimineața, hoșii i au observat și au fugit și așa n'au avut vreme să fure, căci banii, deși erau numai într'o cutie (vre-o 600 fl.) totuș nu i-au dus, ci au putut duce numai o perină și un chimon frumos.

Hoșii ca să poată lucra în pace, înainte au pus o tură în curtea economului Ghinu Aconi ca să oprească lătratul cânilor, și astfel ei în pace au și putut sparge perețele pe unde apoi s'au băgat în odale ca să fure. Stăpânii și vecinii au auzit tropote, dar cugetând că sânt cail în grajd nu s'au sculat.

Nu s'a dat încă de urmele hoșilor. C. A.

— **Tălatul copacilor fără topor.** Iată un mijloc cu totul neașteptat pentru tălatul copacilor. El se sprijină pe niște încercări făcute în timpul din urmă de inginerii americani. Aceștia au încercat să taie trunchiurile copacilor cu ajutorul unor sârme încălzite până la incandescență cu un curent electric; e un fel de tăiere care aduce mult cu acela întrebuintat în toate casele, de a tăia mămăliga cu ața. Această metodă n'a dat rezultate multumitoare în practică. El a inspirat însă un mijloc cu mult mai simplu unui inventator din Berlin Hugo Oauke. Acesta nu mai încălzește sârma cu ajutorul curentului electric. El a găsit cu drept cuvânt că încălzirea se poate face mult mai lesne și de-a dreptul prin frecarea sârmei de trunchiul copacului.

O sârmă de oțel de 1 mm. se mișcă repede, ca un ferestru în lemnul copacului cu ajutorul unui motor electric special. Un trunchiu de copac de 50 cm. a fost tălat astfel în 6 minute. Sârma de oțel încălzită foarte tare prin frecare face o tăietură linsă și fără făină de lemn. Tăietura e acoperită cu o pojghiță foarte subțire de cărbune și lasă să se observe toată structura lemnului și becelele lui.

Copacul poate fi tălat cât de jos, și chiar ceva sub pământ unde încep rădăcinile, care pot rămânea pe loc fără nici un neajuns. Un singur muncitor e de ajuns ca să taie copacii cei mai groși, ca cei mai tropicali care au o grăsimă până la 3 metri. Toată greutatea de a produce curentul

electric care mișcă repede sârma de oțel; această greutate e în realitate o nimică toată. (Natura an. VI No. 2).

— **Fomete mare în China.** Din Shanghai se telegrafiază că o mare foamete bântue regiunea septentrională a provinciei An-hui. Trei milioane de lucrători sânt în suferință.

— **Corturi de urzică.** În Connecticut (Statele Unite) au început a acoperi ogoarele de tutun cu pânză de urzică întinsă pe stâlpi, așa că ogorul se afla sub un cort uriaș. Stâlpii sânt niște de trei metri și vin 196 la pogen. Nu le pasă nici de furtuni. Cheltuiata e de 1250 de lei la arcul englez. Temperatura sub cort e cu 30-50 mai ridicată decât pe câmpul slobod. Ploaia nu cade de-a dreptul pe plante, ci pătrunde numai ca o ceață ușoară. Nici insectele nu prea pot face daune. Tutunul astfel lucrat aduce 3 sh. 7 pence pe pound, pe când cel de pe ogoarele obișnuite se vinde numai cu 1 sh. Tutunul de sub cort e tot așa de bun ca și cel din Sumatra. S'au făcut societăți să ofere astfel de corturi pe sute de acre. Sânt și alte plante care ar rodi mai mult și mai bine sub adăpost. E cu puțință o revoluție agricolă.

— **Bestialități.** Ni-se scrie: Luni în 28 l. c. desdedimineață economul Florea Cerbe din Bărzava s'a dus în pădurea comunală să și aducă câteva uscături de lemne, ca să și încălzească odala. Sărmanul om s'a grăbit, ca să se reîntoarcă pe vremea hrănitului vitelor — ce-s bolnave — acasă și așa cum venia cu lemnele pe spate în cale, pe teritoriul comunal, în pășunea urbarială un ungur pădurar ajutor la erariu, îl ține calea și când ajunge pe lângă el, îl lovește cu patul pușii în cap de trei ori și nefericitul om cade la pământ, iar criminalul de înțelepe li trage și un foc din pușca încărcată lăsându-l pe nefericitul om scaldat în sânge și alergând în comună să și anunțe bravura săvârșită.

Ce se întâmplă?

Jandarmii ies la fața locului și străjerii satului cu neamurile îl ridică pe car și îl transportă acasă iar sergentului de jandarmi: Bagosi Ferencz nu i cădea bine, că muribundul din când în când, mai scotea câte un vaet și îl apostrofează, — în fața făpturitorului, care îi e prieten — ar fi trebuit ucis de tot!

Dela omul ce se luptă cu moartea au luat apoi interogatorul și ca corpus delictu ferestru, iar pe vinovat îl lăsă liber nu i confiscă nici măcar pușca la purtarea căreia nu e îndreptățit.

Astfel văzându se el îmbărbătat în fața sa. s'a lăudat pe stradă oamenilor: că lui tot una-i, că împușcă un câne sau un român.

Rudele nenorocitului au reclamat la fața locului pe avocatul dl Eugen Beleş din Radne, și în aceea zi s'a și adus la fața locului și a făcut pașii necesari pentru pedepsirea bestialilor în chip de oameni.

— **Pentru incendiații din Gurarâului** au mai contribuit: Comuna bisericăscă Galeș 30 cor., prin dl protopresbiter al tractului Agnita Ioachim Muntean: Comuna bisericăscă Agnita 4 cor. 66 f., Comuna bis. Alțina 3 cor., Comuna bis. Bărghiș 7 cor., Comuna bis. Bendorf 8 cor. 80 f., Comuna bis. Brulu 2 cor., Comuna bis. Cincul mare 29 cor., Comuna bis. Chirpăr 4 cor., Comuna bis. Covas 10 cor. 97 f., Comuna bis. Gălnrai 1 cor. 12 f., Comuna bis. Hosman 80 f., Comuna bis. Hundrubechu 2 cor. 16 f., Comuna bis. Iacobeni 1 cor. 70 f., Comuna bis. Ighisțorful rom. 5 cor., Comuna bis. Măgarel 5 coroane 90 fileri, Comuna bisericăscă Marpod 4 cor., Comuna bis. Nochrichiu 12 cor. 50 f., Comuna bis. Proștea 6 cor. 30 f., Comuna bis. Săsăuș 5 cor., Comuna bis. Selistat

5 cor. 10 f., Comuna bis. Șomărlin 3 c., Comuna bis. Sulumberg 4 c., Comuna bis. Toarcă 3 c. 30 f., Comuna bisericăscă Vărd 10 cor. 16 f., Comuna bis. Zăgna 3 cor. 28 f., institutul »Frățac« din Agnita 10 cor., Dr. Simeon Chelari, adv. Agnita 5 cor., Preotul V. Buna din Fofeldea 1 cor. Comuna bis. Cichindeal 6 cor. și Ioachim Muntean, protopresbiter în Agnita 41 cor. 25 fil., total 236 cor.

Aducem călduroase mulțăm te. În deosebi părintele protopresbiter Ioachim Muntean din Agnita, care ne-a păstorit cu dragoste 29 ani, poate avea cea bucurie sufletească, care izvorește din recunoștința unui popor necăjit, când se știe și el ajutat în nenorocire. *Primăria comunală.*

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

»Birou de informație« în Budapesta. Atragem atențiunea publicului cetitor asupra inseratului cu titlul de sus din numerii noștri de Duminecă.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public romîn.

Apel! Avem onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului, că însoțirea economică-comercială »Mugurul« în sezonul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile cu altoi de viță, deoarece acești agenți, răul fost necesar până acum, cari costă mult și suntem siliți a le da proviziunile din ce în ce mai mari — în detrimentul clientelei fiind siliți a urca în măsură proviziunilor și prețul produselor pepinăriilor noastre, pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela sate, dândule acestora ocaziune de câștig frumos, fără de a avea osteneală mare în schimb. — Cu acest prilej ne luăm voce a ruga pe toți Domnii preoți, învățători, comercianți români ect. din ținuturile replantinde cu vii altoite, de a lua însură în mână plantarea de comande pentru procurarea de altoi. — Însoțirea plătește fie-cărui agent comunal (preot, învățător, comerciant, jude comunal) care însinue comande în massă, după efeptuirea în regulă a acestor comande 60% proviziune din valoarea brută a comande — în bizoni sau la dorință în altoi de vie. — Tot aceiaș proviziune o plătim și pentru mijlocirea comandelor de semănături pentru sezonul de primăvară 1911. — Informațiuni detaliate precum și listă de prețuri eventual cărți pentru conscrierea de comande trimitem la cerere gratis și franco — Cu toată stima: »Mugurul« însoțire economică-comercială în Elisapetopole (Erzsébetváros Kiskükülő vármegye).

ECONOMIE.

Cea mai națională tovarășie. Abia găsim în neamul nostru fruntaș și cărturar, care să nu fi avut prilej să ad-nire, să recunoască ori chiar să îndemne cu graiul și cu scrisul portul românesc și munca de țesături și cusături măiestre ale femeii române.

La petreceri, la adunări culturale, portul și lucrul femeii române a fost prilej de admirație și prilej de îndemn însuflețit pentru ca să-l încurajăm, să-l păstrăm și să-l dezvoltăm.

Și cu toții — mic și mare sântem mândri de portul și de lucrul mânilor femeii române. În el

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, strada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Bancel de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftene până la cele mai fine și la ultima modă pe lângă prețuri fixe moderate.

Magaz'nul poate fi privit oricând, fără nici un obligament de a cumpăra.

ca și în dulcea noastră doină, avem întru chipat o parte a sufletului, a inimii, a eului nostru românesc, cinstitor de tradiții și încrezător în viitorul neamului.

Cu toate acestea...

În afară de îndemnul vorbăreț, în afară de talmăcirea plăcerii egoiste a sufletului nostru copleșit pentru moment de frumuseța țesăturii ori a cusăturii ajunsă înălțimea ochilor — prea puțin am lucrat faptic în slujba acestei munci măestre a femeii române.

E adevărat, s'au cheltuit multe năzuințe nobile s'a depus multă muncă din partea câtorva aleși ai neamului în interesul acestei industrii naționale.

Ori cât ar fi însă de alese și de însemnate aceste roade — rămân relative, îngredite prea strimț, decât să poată fi judecate ca roade obștești, ca să fie gustate de un neam întreg.

Avem până acum, ca roade a unor năzuințe foarte laudabile: Albumul Reuniunii de agricultură din Sibiu (cunoscutul album Comșa), apoi albumul D-șoarei Minerva Comșa, cu modele de țesături și cusături românești. Avem apoi Albul (ucritătoarea) Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei, la Orăștie pornit cu multă străduință de d-na Elena Pop Hószu Longin și condus cu deștină de d-na Victoria Dr. Erdéyi și d-șoara Tiberia Barcean; tot asemenea avem Școala de lucru de mână la Sibiu sub patronajul Reuniunii femeilor române din Sibiu, de fapt sub personala îngrijire a d-nei Maria Cosma, neobosită matroană anteciptătoare la toate datoririile femeii române.

Am avut prilejul să admir atât albumurile cât și lucrările și am rămas și eu ca toți câți am avut acest prilej, — încântat de tot ce am văzut.

Dar atât Sibiu cât și Orăștie cu lucrările lor, le găsim atât de înstrăinate, izolate în marea muncă ce ar trebui să se facă pe toată întinderea pământului românesc — încât departe de a ne mulțumi cu drăcicum admirabilele lor roade, — dorim să le avem cât de curând numai ca porocoși vestiitori și minunate îndemnuri — pentru o mare lucrare de acest fel vrăjită la toți Românii prin toate femeile române.

Să dorim ca țesăturile și cusăturile femeii române să ajungă, prin o potrivită organizație și o cuminte acțiune — o industrie casnică pe cât ce rentabilă, pe atât de susținătoare a dăinilor strămoșești și a spiritului național curat și puternic!

Vorba fiind de o muncă, natural că o înprospătare, o organizare a aceleia nu să poate face decât cu ajutorul și cu folosirea învățăturilor ce ni-le slujește principiile economice și praxa izbăvitoare în cadrele acestor principii.

Că această muncă e în stare să creeze și să susțină o industrie casnică specială, ne dovedesc cele câteva societăți pentru cultivarea și valorizarea cusăturilor și țesăturilor, ce să găsim în România, una chiar sub scutul Reginei României. Ne-o dovedesc apoi roadele ajunse la atâtea expoziții, aci în țară și în străinătate.

Ne-o dovedesc chiar și desele mici geșeftării ce să fac și ici și colo cu cusături românești de pildă: Societatea din Jebel, cele de prin jurul clujului, numite »Kalotaszegi« (Călata) și alte o multime.

Roadele ce am putea ajunge, de sigur ar fi peste ori ce așteptare. Am ținea viașă dragoste femeii române pentru portul și lucrul maestru al mânilor sale. Am da în mâna femeii române un nou și bogat izvor de câștig și mai pe sus de toate am avea înșuruite în lupta pentru afirmarea națională, și femeia română, de pretutindenea, până la cea din urmă colibă.

După credința noastră, întreagă această organizație n'ar întâmpina mari greutăți!

Cu agitația și însuflețirea, ce numai femeia poate să o pornească și să o susțină, — în scurt s'ar putea pune temelie unei mari și puternice tovarășii pentru producția și valorizarea țesăturilor și cusăturilor românești.

Pildă ne servesc femeile surori din România. Aici la noi, mai nou au alcătuit frații Slovaci o astfel de tovarășie.

Dar mai pe sus ca orice plide, îndemna ne slu-

jeșie sufletul nostru românesc și dorul de-a avea femeile române în o organizație, cu care să împună, și cu care să se afirme.

Amănuntele alcătuirii acestei tovarășii cu drag le vor găsi femeile române în orice clipă.

Facem cu încredere deplina chemare la buna înțelegere a femeilor române și nădăjduim să le vedem în curând — la lucrul cerut de această propunere modestă.

Îndesobi rugăm pe doamnele Maria P. Cosma, Elena P. Hossu Longin, și pe celelalte distinse tovarășe în sprijinirea cusăturilor și țesăturilor românești, să își exprime părerea față de această propunere, și întru cât o află de bună să ne cheme la muncă pentru întruparea aceleia!

Mal ales că această tovarășie ar fi cea mai națională tovarășie, ce o putea înghimba în interesul neamului nostru.

Așteptăm cu drag chemarea.

V. C. Osvadă.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele Călindare:

Calendarul „Minervei“

Prețul e 140 Cor. plus porto 72 fil. Călindarele se pot trimite numai ca pachet, ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul „Lumea ilustrată“ à 150 (20 fileri porto).

Calendarul Național à 40 fil. (5 fil. porto).

„Posnașul“ Călindar umoristic ilustrat à 60 fil. (5 fil. porto).

Calendarul Săteanului à 30 fil. (5 fil. porto).

„Amicul Săteanului“ à 70 fil. (10 fil. porto).

Calendarul cu litere cyrile à 50 fil. (5 fileri porto).

Calendarul Poporului à 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50 fil. (10 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism 30 fil. (10 fil. porto).

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare »Scena« revistă de teatru și muzică à 20 fil.

A apărut:

Doctorul de casă

sau

Dicționarul sănătății

de Doctorul Vasile Bianu. Impodobit cu 315 chipuri. Prețul 14 Cor. + porto și mandat poștal 80 fil. Se poate căpăta la Librăria Tribunei în Arad

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30 fileri porto, de curind apărute următoarele cărți:

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOILOBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare. à 350 Cor.

Dr. Eraclie Sterian:

Educația Sexelor.

Ediția III-a. à 150.

Maxim Gorki:

Mama. Roman.

à 250 Cor.

Scăderea populației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și re-

medii. Trei prelegeri ținute la Vălenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor.

à 60 fileri.

Biblioteca populară Socec No 101—103. Edgar Allan Poe: Nuvele extraordinare. Traducere de Barbu Constantinescu.

à 80 fileri.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.

à 175 cor.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.

à 15 fil.

Au apărut:

Dicționarul Român-Maghiar

prețul 6 coroane și

Dicționarul Maghiar-Român

de Ioan Gheție, prof. gimn.

prețul 10 coroane + portul poștal.

Se poate procura la autorul Ioan Gheție, profesor gimnazial în Năsăud (Naszód).

Poșta Redacției.

Adevărul (Cluj). Regretăm că nu-i putem da loc. Ar provoca numai noi certuri inutile.

S. G. (Vucovar). Se chiamă Pompiliu Eliade.

Poșta Administrației.

Nicolae Oltean Felnac. Am primit 4 cor. 50 fil. abonament pe anul 1910.

Dimitrie Măteuș Chitighăz. Am primit 4 cor. 50 fil. abonament pe anul 1910.

Jiva Băneș și Traian Fărcaș. Am primit 5 cor. în abonament.

Pavel Negru Șicula. Am primit 12 coroane în abonament.

lie Stăncescu Temes-Miklós, Am primit 4 cor. 50 fil. abonament pe anul 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și conș.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciu de la 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu surub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

C. Both

fabrică de salam
Sibiu—Nagyszobon
Retspergasse No. 8.

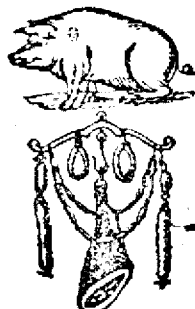
Ofere pe lângă cele mai mici prețuri curente de zi:

Slănină albă prăjită

Slănină papricată.

Slănină afumată.

Precum și ori-ce fel de cârnațarii.

AVIZ!

O domnișoară română orfană, bine educată cu moral esemplară și esterior simpatic, caută aplicațiune lângă o doamnă în etate ca damă de coververzație sau asemenea ocupațiune. Poșede în grai și scris limba română și maghiară, știe coasă, croi și lucrul de mână. Condițiuni modeste. Informațiuni se dau pe calea administrațiunei acestui ziar.

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4¹/₂% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărițare de preț orice mașini agricole, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un oficiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mátys :

Timișoara (centru), Prinz Eugen-gasse 13. (lângă cuștătarul Koch).

BRAUN ANTAL

fabricant de instrumente muzicale în Temesvár. Centru, Strada Prinz Eugen No. 14. (Casa proprie).

Cel mai mare și mai ieftin isvor de cumpărare în Ungaria de sud

în

instrumente: de alamă, lemn, de suflat, cu coarde și instrumente de bătut precum și părțile constitutive a acestora. — Reparările se execută artistic. Prețuri moderate. Instrumente vechi se cumpără sau se schimbă. Export în mic și mare.

Fân de luncă I^{ma} calitate

4—5000 m. metrice se află la subscrișul de vânzare. Ioan Prescurea, proprietar în Réten, up. Hégen (cottul Târnavă-mare).

La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »Convorbiri Literare« Nrii 1—8 din 1910 à Cor. 175.

Peste sărat de tot soiul:

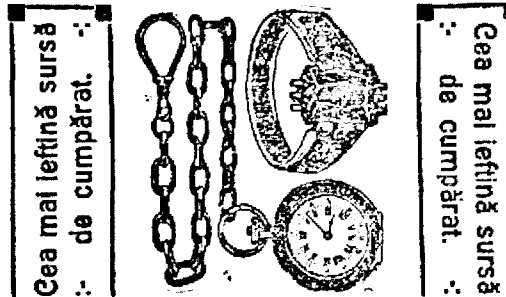
din Magazinele Băncii de credit din Brașov trimite cu posta sau calea ferată, cu preșurile cele mai ieftine, primind arvună, sau cu rambursă: Josef Huttmann, Brașov.

Prima băcănie : din Oradea-Mare. :

Mihai Petroviciu

= ș'a transmutat = prăvălia de coloniale și delicatose

în edificiul „Bazár“ strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă prăvălia lui Huzella M.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaerglu în MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de totfelul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de metal și nickel. Articlii de argint de China. Ochelari și zwickeri de Rathenov. Articole optice de aur și argint. Reparatură solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Cele mai bune Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri: Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.— Vin de Rizling prima calitate » 54.— Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános, mare producător de vinuri Világos (Șiria, Arad m.)

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele: Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfințele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar cere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrăjurării, că chiar buna cuvântă ar aduce cu sin e ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumuseze.

Rog bunăvoința în special a onor. ofiici și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc, sculptor și auritor în Berliște, poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Apărut Mineele

Cu litere latine în 12 volume legate în piele Cor. 172.

Volume singuratice 14 cor 50 fil.

Se poate comanda dela:

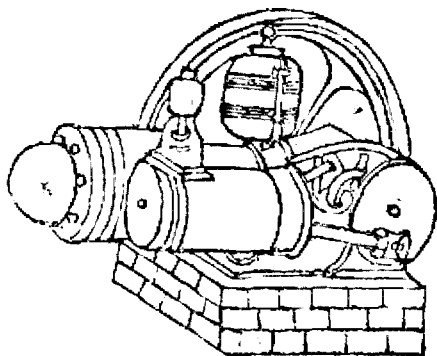
Librăria Diecezană, din Arad, Str. Deák Ferenc 33.

Credit pe ipotecă, pe cambie
și pentru oficanții
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 878.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai conștientă putere motorică.
Cea mai testată uzină! Garanție necondiționată. Prețuri
și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu ex-
plodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția
financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem
mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără
nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel
mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu.
Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.
PÁLFY TESTVÉREK
turnătorie de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la
cunoștința onoratului pu-
blic că mi-am deschis în
Șiria, drumul Aradului
un atelier de
: tâmplărie :
(măsar) unde efectuez
ori-ce lucrări ce se țin de
bransa aceasta, totfelul de
mobile, precum și ori-ce
lucrări de edificii.

Regând sprijinul onora-
tului public român, semnez
Cu stimă:

VASILE HUIU
măstru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

Să sprijinim meseriașii români!

Să sprijinim meseriașii români!

— Serviciu conștientos. —

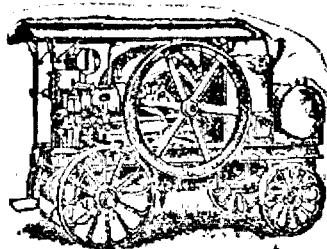
Agronomii își pot face cumpăraturile în condițiunile cele mai avantajoase la
magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

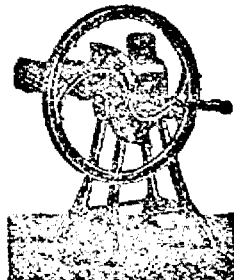
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

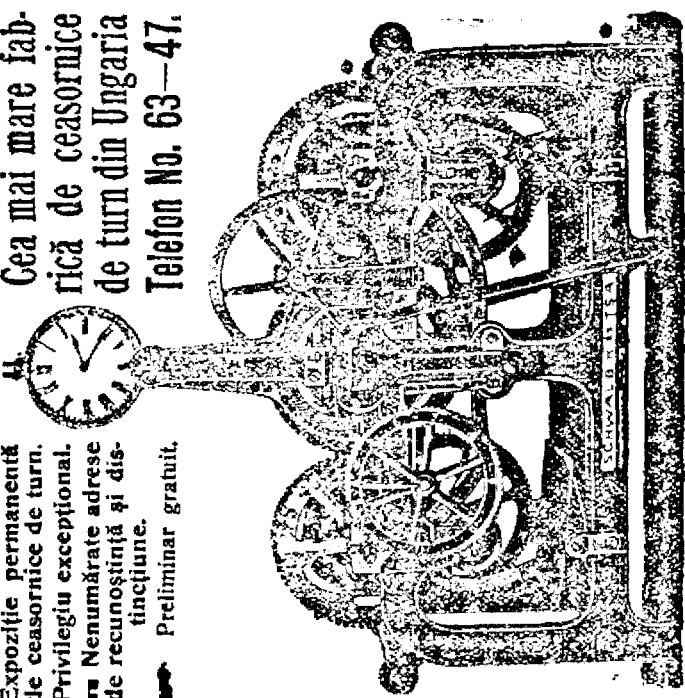
Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase
condiții de plată, tot-felul de mașini
industriale și agricole, aparate,
unelte, oleiuri, saci, mușamale funii
motoare, automobile, stropitori etc.
Cereți prospecte. — Expediție gratuită.
— Corespondență în limba română. —

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.
Cea mai mare fab-
rică de ceasornice
de turn din Ungaria
Telefon No. 63-47.
Expoziție permanentă
de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese
de recunoștință și dis-
tincțiune.
Preliminar gratuit.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu panșere de oțel, tresoare și antrepozite
panșerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panșerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panșerate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

HOFFMANN SÁNDOR, Arad, Edificiul Teatrului.

Mare asortiment de:

Confecțiune p. dame

și
Paltoane de iarnă pentru băieți.

Stofe, catifele și materii
pentru vestminte de casă.

Barcheturi, Tenise, Pânze și Albituri.

Cumpărare ocazională de câteva bucăți de

COVOARE PERZIANE.

Se primesc și doi învățacei buni.

Grijiți de viitorul vostru!

Cel mai bun mijloc pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de griji materiale este incontestabil polița de asigurare a „Asociațiunii de ajutorare reciprocă” din Timișoara.

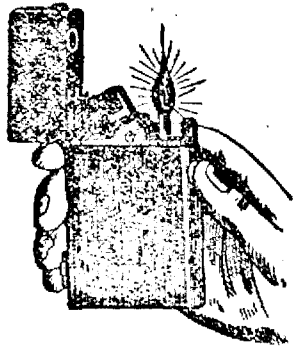
La Aceasta asociațiune poate oricine să asigure pentru ai săi pentru cazul morții sale pe lângă solvirea unei taxe lunare de 1 cor. și a unei cuotizațiuni de 2 cor. după cazurile de moarte după un an dela înscrierea sa de membru 2000 cor., după 3 ani dela înscriere pentru cazul invalidității sale o rentă lunară de 50 cor., iar după 30 de ani o rentă anuală de 600 cor.

Contra solvirei unor competențe minimale oricine poate asigura fetelor sale o zestre de 2000 cor., iar băieților când devin maioreni asemenea 2000 cor. Dacă susținătorul băiatului ori a fetei ar muri după 3 ani dela înscriere, înceată orice solvire a competențelor și băiatul asigurat primește până la etatea de 13 ani, iar fata asigurată până la etatea de 20 ani, o rentă lunară de 30 cor. și pe lângă toate acestea băiatul ori fata asigurată mai primește la timpul său și ajutorul de independentizare resp. zestrea de 2000 cor. Asociațiunea oferă ori-cui cea mai deplină garanță. Cuote semnate 9,000.000 cor., iar fondul de garanță de 200.000 cor. se află deșus la Tribunalul competent.

Pentru toate categoriile de asigurare o cuotă (sumă asigurată) face cel puțin 2000 cor., iar un membru poate subscrie 10 cuote, prin urmare asigurarea pentru cazul morții, de zestre și de independentizare să poate face dela 2000 până la 20.000 coroane.

La cerere se trimit prospecte gratis și să acceptează reprezentanți demni de încredere.

ASOCIAȚIUNEA de ajutorare reciprocă” din Timișoara.
(Adresa: Temesvár-Belváros, Jenőherczeg-utca 18).

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revânzători.

Ingrigirea frumuseții.

Chimia aranjată pentru îngrijirea frumuseții face accesibile preparatele sale și prin săpunuri. Cu dreptul renumelui său săpunul pentru înmuierea pielei „Gladys” se poate mândri că e cel dintâi pe acest teren. Cei cari țin să-și păstreze vioiciunea feței și în locul pielei sbricite se aibă pielea tină și roză, să folosească săpunul de spumă „Gladys” în locul mulțimei de săpunuri cari folosindu-le fac și cea mai strălucitoare piele să se adune și să se ofilească.

Prețul 1 coroană 50 filleri.

Cu seria preparatelor „Gladys” trebuia să tindă și la scoaterea din circulație a pudrelor franceze de pe terenul patriei. Aceasta a reușit, căci prin pudra „Gladys” s'a aflat un mijloc de frumuseță nesticăcios și vrednic de încredere care nu numai că a prescurtat cinstea și renumele pudrelor franceze, dar și în străinătate îi face concurență mare.

Prin alcoolizarea fină și lipsa de plumb a pudrei „Gladys”, aceasta a cucerit mult, atât în țară cât și în străinătate. Calitatea de a se lipi și faptul, că nu se vede decât foarte discret, eschide orice concurență. Strălucirea și albul ei e ca luciul marmorei de Carrara. Se găsește în trei culori: albă, roză și galbenă.

Prețul unei cutii: 2 și 3 coroane.

Deoarece preparatele „Gladys” au multe contrafaceri, preparatorul își rezervă singur lui dreptul de desfăcere.

Se află la farmacia „Impăratul Roman” alui

VIGÉLA

Budapest, II., Fő-utca 54 szám.

11

motoare Celebrele originale

„OTTO”

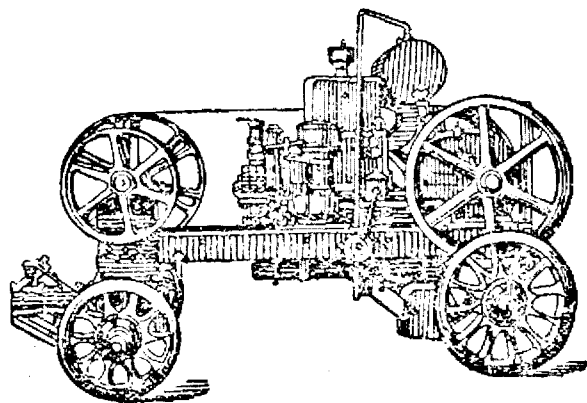
cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000

în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Izay și Rigó

magazin de
I u rang de

Cluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de
mărfuri din patrie.

Primește totfelul de executări de
TRUSOURI

cu orice prețuri, la chemarea în
provincă arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pînză de in de Rumburg.

Pînză de in de Irlanda.

Pînză de in de Kreász.

BUMBA C

de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,

NĂFRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și **COLORATE** pentru masă.

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

■ Iustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
 ■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■
BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și aparatoare pentru uși. Primim execuția conștințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștințiozitate.

Telefon 66-82.

— Replantațivă viile cu altoi dela firma română! —

Altoi de vie!!

Calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la

„MUGURUL” însoțire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Kiskükütlő vm.) material disponibil în altoi peste două (2) milioane școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă, altoi desvoltați la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni pățirea pe 10 ani cu interese de 70/o. La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco. Însoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și a manipulării școalei de altoi.

Prima condiție de reușită este de a folosi mater al solid!

Trimiteți băuți la cursul practico de alt. vit.

Numai altoi de bună calitate și silinși!

■ INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ ■

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
 Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuirea și zidirea de biserică, școale, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.
 Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

oroloage

— cele mai solide și cele mai după modă —

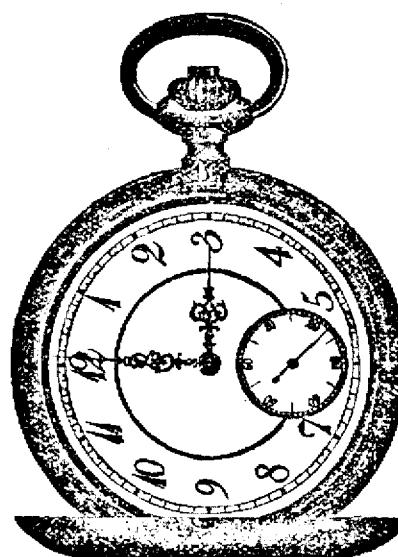
juvaeriale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT. Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a ceit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Firmă românească!

Firmă românească!

In atelierele de mașini ale lui Eugen Nicola Blaj (Balászfalva) se pregătesc tot-felul de mașini economice și pluguri.

Mașinile sunt gata deja și după comandă se pot expeda momentan. În depozit se află gata tot-deauna, pe lângă celelalte mașini economice și cele mai bune mașini de îmblătit cu locomobile de benzin dela 3 până la 16 cai putere. Garnituri de îmblătit cu locomobile de vapor. Motoare de benzin dela 2 până la 100 cai putere. Motoare de gaz sugativ din cărbuni de lemn, cocs sau treit, dela 10 până la 100 cai putere. Instalează mori pentru măcinat cu petrii sau valuri sau mori pentru făină clasificată. Instalează fabrici pentru făcut cărămidă și figlă.

Oferte pentru orice mașină precum și informațiuni dă gratuit. Catalog românesc cu prețuri la cerere se trimite gratis și franco.

Roagă onoratul public român, să binevoiască a-l onora cu comande, asigurându-l de serviciu prompt, lucru bun, și prețuri moderate. Cine va cerceta și cumpăra din atelierul de mașini al lui EUGEN NICOLA se va convinge că nu e silit a cumpăra dela străini și de multeori lăsat să fie înșelat de agenți străini. Adresați-Vă cu încredere la comerciantul român

Eugen Nicola, atelier de mașini economice Blaj (Balászfalva).

